

מיפעל הרחבת של האחים קדמאני בכפר הדרווי ירכא

הפך הסמל הייצוגי של פיתוח התעשייה בין הדרוזים -

עד שהתברר כי התעשייה היא חליבת כספים מהמדינה

סלמאן קדמאני
המון צעצועים

מצא מוצא מהיר: אל תיתן צ'ק - תן מזומן. גתמון נכנע. נתן לו 3000 לירות במזומן.

בדיבר הפעיל קדמאני את העדה הדרווי זית וראשית. הללו לחצו על שר המיסחר והתעשייה חיים ברילב שייחלץ להציל את המפעל הכושל. בפגישות בינו לבין קדמאני ני אמר לו זה האחרון, כי אילו רק היה לו שותף המבין בניהול ובכסף, היה הכל בסדר. ברילב ביקש מגתמון להיכנס לעניין ולהציל את המפעל. בתחילת אפריל 1973 הסכים גתמון לכך. לפי ההסכם קיבלה מינמטל של גתמון 36% ממניות החברה, תמורת השקעה של 913

זו, וסכום של 4.1 מיליון לירות מכספי החברה ששוט נעלם, כאילו בלעה אותו האדמה.

גתמון

נקרא להציל

ר מיפעל ניגש למיכרוזים במחירי הפסד, אולם כאשר זכת במיכרוז, היה מקבל על סמך עובדה זו מיקדמות מבני קים. כך הוציא המפעל מבנק לאומי ליש" ואל כמיליון וחצי לירות ללא כל ערבות, לבר מן הזכויות במיכרוזים. המפעל לא

מיעוט קטן בכפר שבו שולטות משפחות ותיקות כמו זו של סגן שר-התיקשורת, ג'אבר מועדי, וכן מישפחת שייד יוסף מולא - עוזרו של שמואל טולידאנו, היועץ לענייני ערבים במשרד ראש-הממשלה, שלה, וכן ראש חברות הדרוזים הצעירים, מחמוד רמאל.

המסגריה של האחים קדמאני היתה ביגור גית בגודלה, עד שהחלו עבודות הקמת צינוריה-הנפט אילת-אשקלון. אז החלו האחים מעסיקים פועלים, וטעמו לראשונה את הטעם של מחזוריים גדולים, אז גם נוצרו יחסים ידידות בינם לבין גתמון - שראה בהם אנשי-מיקצוע מעולים.

עם סיום עבודות הצינור החל סלמאן קדמאני שוקל הקמת מיפעל גדול בכפרו, שירכזו עבודות-מתכת לכרמיאל הנבנית. הוא פנה אל ג'אבר מועדי ויוסף מולא, ואלה הצליחו להעביר במשרד-הממשלה את הרעיון של הקמת מיפעל-מתכת דרווי לדוגמה, שיוכיח את דאגת המדינה לעדתי מיעוטים זו. החברה שהוקמה, מיפעלי מתכת קדמאני, קיבלה מעמד של מיפעל מאושר.

לפי הספרים הרשקעו במיפעל החדש כ-5.8 מיליון לירות, שבאו מן המקורות הבאים: 1.5 מיליון לירות מענק של ממשלת ישראל; 2.3 מיליון לירות הלוואה בריבית נמוכה ולא-צמודה של הבנק-ל"פ תוח-התעשייה; היתר, כ-1.5 מיליון לירות, הם החלק הרשום בספרים כהשקעה עצמית של האחים קדמאני.

בדיקה שנעשתה עתה מגלה, כי מרבית ההשקעה הונו נעשתה כך: המסגריה היתה חייבת כספים לבעלי-חוב שונים, שהגדולים בהם היו המשביר המרכזי ופקר פלדה. האחים קדמאני הורו לרשום חובות אלה כחובות אישיים שלהם, במקום של המסגריה, וכך יכלו להציג את תמורת החובות כהשקעה שלהם. למותר לציין, כי בעלי-החוב לא ידעו כלל שבמקום להיות נושים של עסק בעל רכוש וצידו, הם הפכו נושים של האחים קדמאני באופן אישי. במקביל להקמת המפעל ופתיחתו, בסוף

ב חדר שררה דממה מעיקה. מצידו האחד של השולחן ישבו עורכי-הדין מיכאל פירון, היועץ-הכלכלי ברוך בר והי תעשיין אלכסנדר גתמון. מן העבר השני, מולם, ישב סלמאן קדמאני, ולידו ברוך. סתם ברוך, ללא שמי-משפחה, אך עם גושיר שרירים שהופגנו במובלט. ברוך לא היה צריך לדבר. קדמאני דיבר במקומו והזיע, בהתחננו לפני האחרים שיתנו לו 107 אלף לירות, כדי שיוכל ליתם לברוך.

ברוך זה, כך אמר קדמאני, בא מטעם חברת החוים, השייכת למרכזי צרפתי, הידוע יותר בכינויו "מנטש". קדמאני חייב לו את הכסף ואין לו מניין להשיגו. כדי למנוע תקלות ותאונות אפשריות, הוא מתחנן עתה לפני שותפיו שילו לו את הכסף, על-מנת שיוכל לפרוע את חובו למנטש.

מול טענות נחרצות כאלו קשה להתגונן. וכך הסכימו גתמון ובר, ועורכי-הדין שלהם פירון, לעזור לקדמאני, עימו נכנסו לפני כמה חודשים לשותפות במיפעל-המתכת שלו. אולם הם ביקשו ממנו ערבות כלשהי לכסף, שכן קדמאני כבר לווח מאות-אלפי לירות מגתמון, באופן אישי. קדמאני הציע למסור כעירובון מיגרש השייך לו, הוכנה טיוטת-חוזה שעליה היה צריך לחתום לאחר

המיפעל שהפך אגדה
מיפעל-המתכת של האחים קדמאני, שבהם הרשקעו 5.8 מיליון לירות, בלחאה בריבית נמוכה של 1.3 מיליון ואשר הפסידו תוך 15 חודש 7.7 מיליון לירות. בין בעלי-המיפעל מתנהל מסע השמצות.

החולביים הנכפר ירכא

אלף לירות, ואילו החברה-לימון-תעשיות הממשלתית תקבל 14% מן המניות תמורת הלוואה נמוכה של 1.3 מיליון לירות. מינמטל ולממשלה יהיו שניים מתוך שלושת המנהלים. לפי ההסכם, שנעשה על-ידי עורך הדין מיכאל פירון ואושר על-ידי השר ברילב, תערוב הממשלה להתיי וברית של 6% לשנה. כן יימקש מעמדו המאושר של המפעל, וחובתו לייצא תידחה בשלוש שנים, הממשלה תדחה בשנתיים את תשלומי ההלוואה שנתנה בשעתו להקמת המפעל. הממשלה תתן למיפעל הון חוזר בגובה של 3 מיליון לירות. עוד סוכם, כי בשעת ההסכם ידוע על הפסדים של המפעל בסך 4 מיליון לירות. רואי-החשבון סומך-הייקני-צ'יטרין יעשו הערכה מאוזנת, ואם ההפסדים יעלו על 2 מיליון לירות (4 מיליון ההפסד המוצהר, בניכוי 2 מיליון השקעות של הבעלים הקודמים), תממן הממשלה את ההפסד. נוסף לכך תתן הממשלה למיפעל מיד 2 מיליון לירות מחשבון מיוחד, שבעלי זכות החתימה עליו יהיו גתמון ונציג הממשלה, הכלכל ברוך בר.

במידה והממשלה תהליש בגלל סיבות אחרות-כדוריה טאל לה לכבשה להשקיע בחברה וכי מן הראוי שהפעל יפורק, תקנה הממשלה כשולחי את השקעתם כמניות בהלוואה כחוד הקרן, לגבי מינמטל כשהקרן והריבית נשערו 6% מהשלמים כפרנקים בלגיים כסכום זהה לגבי הקרן כשעור על-יד מר גוטסד בבלגיה לצורך-השקעה במפעל והושקע כספול במפעל, ולגבי חברה למיכר העשיות - בלירות ישראליות בצירוף 9% לשנה.

ההתחייבות הממשלתית

קטע ממיכתבו של עורך-הדין מיכאל פירון, שאושר על-ידי שר-המיסחר והתעשייה חיים ברילב. השר הביטיח לאנשי קבוצת מינמטל, כי יוכלו לקבל חזרה את השקעתם במיפעל, במטבע זר ובריבית של שישה אחוזים לשנה.

סיים כימעט שום עבודה שבה זכה, גילגל את עצמו הלאה באמצעות מיקדמות נוספות שלקח מן הבנקים, על מיכרוזים חדשים שבהם זכה. השיטה עבדה 15 חודשים רצופים, עד שהתפרצה, כאשר סירבו הבנקים לתת עוד פרוטה אחת לאחים, היה בא סלמאן אל קתמון ולווח ממנו כסף באופן אישי, פעם כדי לשלם עבור דלק למכוניתו, פעם כדי לשלם למלון, כאשר גדלו סכומי ההלוואות הללו, התחייב גתמון כלפי אחיו, מבלגיה, כי להבא לא יתן עוד כל צ'ק לקדמאני. כאשר בא אליו קדמאני שוב, לבקש הלוואה של גמילות-חסד, הודיע לו גתמון על הבטחתו לאחיו-ישלו. קדמאני

שנת 1971, הקימו האחים קדמאני לעצמם שורת וילות מפוארות, התופסות רחוב שלם בכפר ירכא. הווילה של סלמאן מלאה, למשל, טלוויזיות במעגל-סגור ועוד צעצעי עים שעלו הון רב.

המיפעל החדש החל עובר, ועד-מהרה התברר כי לא כל רתך טוב הוא גם מנתל-מיפעל טוב. תוך 15 חודשים הפסיד המפי על 7.7 מיליון לירות, על מחזור של 5 מיליון לירות. דומה כי זהו שיא ארצי - עולמי מניין באו ההפסדים? של 4.1 מיליון לירות משכו האחים אליהם מכספי החברה, בטענה ודות שונות עבור החברה. עד ציגו כל מיסמך להוכחת טענה

מיפעל דרוזי

לדוגמה

א חרי מליחמת ששתי-המים הקים אלכסנדר גתמון, לשעבר סגן-אלוף ב-חיל-ההנדסה, חברה משגנת לעבודות-חלבה בשם מינמטל, בה השקיע בעיקר הון, ברוך גוטמן. גתמון זכה במניות רבות בעבודות הקמת המפעל, ובעודו קבלוני-המיפעל

